

8 września - 31 października 2017

INFORMACJE DLA NAUCZYCIELI:

Jak umówić się na zajęcia muzealne?

- Zajęcia można zarezerwować telefonicznie pod nr. tel. 15 842 00 42 – lekcje; 797 120 229 – warsztaty.
- Zajęcia mogą się odbywać od poniedziałku do piątku w godz. od 8.30 do 15.30.
- Czas trwania spotkań nie jest sztywno określony: od 45 min. do 90 min.

UWAGA!

- Opiekun ma obowiązek pozostawać z grupą przez cały czas trwania zajęć!
- W przypadku rezygnacji z zamówionej lekcji prosimy o informację telefoniczną.
- Nie prowadzimy zajęć z grupami nie umówionymi.

Miejsce: Muzeum Regionalne w Stalowej Woli, ul. Sandomierska 1

Prowadzący lekcje i warsztaty muzealne: Dominika Zborowska, Beata Trybuła, Marek Wiatrowicz

WSTĘP WOLNY

Program zajęć spełnia ogólne i szczegółowe wymagania podstawy programowej:

Przedszkole: 1.a, 3.b, 4.1, 4.1a, 4.2b, 4.3a, 4.3b, 5.4, 5.5, 5.7, 5.8, 6.2, 6.4, 9.1a, 9.1b, 9.2a, 9.2b, 9.3a, 9.3b, 12.1a, 12.1c

Szkoła podstawowa: kl. I-III 1.1a, 1.1b, II.1, II.2, II.3, III.2, IV.2, 2.1, 2.2, 2.6, II.1.1, II.2.3, III.1.1, III.1.5, III.2.2; kl. IV-VI j. polski: II.1, III.1, III.2, IV.2, IV.5, 2.2, 2.6, II.2.1, II.3.2, III.1.1

Gimnazjum: j. polski: I.1.1, I.1.2, I.1.5, I.2.3, I.3.1, II.3.1, II.3.2, II.4.1, III.1.2, III.2; WOS: II.1, II.2, III.4, IV.1, I.7; historia: XLIII.1, XLIII.2, XLVI.1, XLVII.4, XLVIII.1, L.2, L.1, L.2, L.1.1

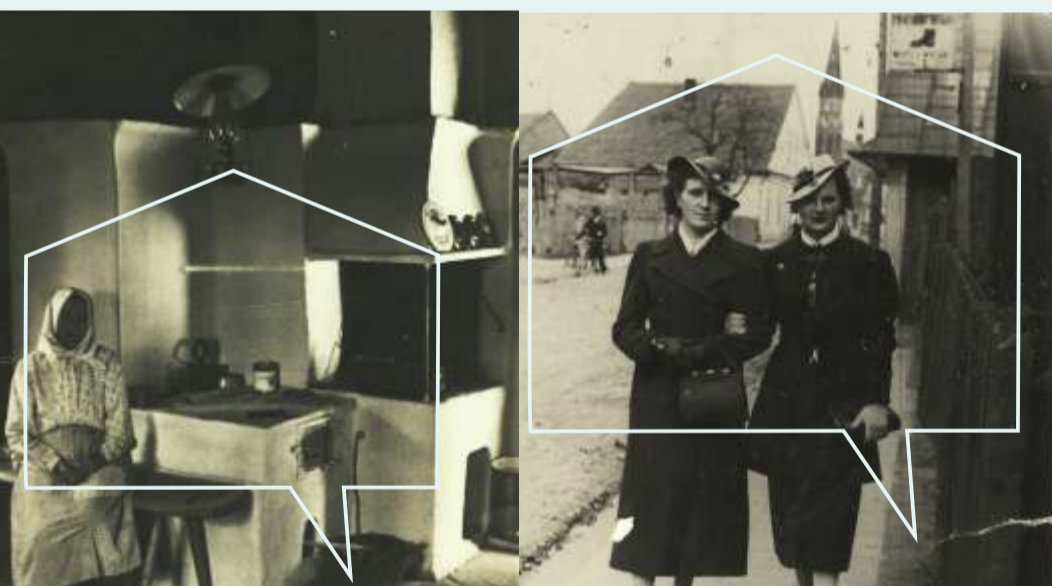
Szkoły ponadgimnazjalne: j. polski: II.1, II.2, II.3, II.6, III.1, III.2; plastyka: II.1.1, II.1.2, II.2.1, III.1.1; geografia: I.1, VIII.4, VIII.9, VIII.12, X.3, XII.1, XII.5, XIII.3, XIV.4, XV.4, XV.6, XV.8

Tutaj stał mój dom. Projekt dla Pława

Wystawa przywraca pamięć o dawnej nieistniejącej już wsi Pławo, na gruntach której powstało nowe miasto – inwestycja COP.

Wspomnienia o dawnej wsi to przestrzeń nasycona obrazami, wyobrażeniami, wierzeniami i odczuciami. Bohaterami wystawy są zarówno pławianie, którzy znaleźli się na starych fotografiach, a ich nazwiska i imiona pojawiły się na zachowanych dokumentach, jak i ci żyjący, którzy opowiadają o dawnym, nieistniejącym już świecie, dzieląc się własnym doświadczeniem tradycji, religijności, atmosfery lat dziecińczych i młodości. Muzealia dopełniają ulotną przestrzeń pamięci Pława, które było ich domem, małą ojczyzną, gniazdem rodzinnym.

Opowiedzenie o losach wsi Pławo daje możliwość zaprezentowania szerszego spektrum badawczego przemian, jakie dokonywały się na wsi polskiej w XX w. Wystawa pokazuje zmienność i gwałtowność przemian kulturowych, które miały miejsce w XX w. i dotyczyły tradycyjnej kultury ludowej, także w naszej okolicy.

Życie w dawnej wsi

(przedszkola, szkoły podstawowe I-III)

Jak wyglądało życie codzienne w dawnej wsi? Czym zajmowali się jej mieszkańcy? Jak wyglądały ich domostwa? Czym charakteryzowała się wiejska zabudowa? Co kryje stwierdzenie społeczność lokalna? Jakie relacje panowały między jej mieszkańcami? Odpowiemy na te i wiele innych pytań przybliżając najmłodszym dzieje Pława, jednej z najstarszych osad położonych nad Dolnym Sanem. Odniesiemy się również do współczesności szukając różnic i podobieństw we współczesnej wsi.

Dawno, dawno temu nad Sanem...

(przedszkola, szkoły podstawowe I-III)

Czy wiecie czym jest legenda założycielska? Nieistniejąca już wieś Pławo miała taką historię. Przybliży ona i wyjaśni prawdopodobne przyczyny i okoliczności powstania różnych miejsc, miast, wsi, pomników... My opowiemy wam o wsi, której już nie ma, o ludziach, ich zwyczajach i łączących ich relacjach.

Bez pracy nie ma kołaczy. O życiu mieszkańców Pława

(szkoły podstawowe IV-VII, gimnazja, szkoły ponadgimnazjalne)

W życiu dawnej wsi ogromną rolę odgrywała praca, która w gospodarstwie zaczynała się od wczesnego ranka a kończyła późnym wieczorem. Temat ciężkiej, owocnej, dającej przetrwanie a czasem przymusowej pracy stanie się punktem wyjścia naszego spotkania, na którym poznamy aspekty wiejskiego życia na przykładzie Pława. Jego mieszkańcy, zajmujący się głównie rolnictwem, mieli również swój wkład w budowę Zakładów Południowych oraz nowo powstającego miasta. Opowiemy, jakie znaczenie dla wsi i jej mieszkańców miała budowa Centralnego Okręgu Przemysłowego. Ponadto przybliżymy życie społeczne, kulturalne i religijne mieszkańców dawnej wioski. Poznamy jej zabudowę: drewniane chałupy, budynki gospodarcze, kapliczki, tak charakterystyczne dla wiejskiego krajobrazu tamtych czasów.

W pławskim domu

(szkoły podstawowe IV-VII, gimnazjum)

Dom to nie tylko budynek, miejsce dające schronienie. W literaturze polskiej znaczy coś więcej, czasem nawet więcej niż rodzina. Utożsamiany bywa z małą ojczyzną i z tradycjami. To centrum rodzinnego życia, miejsce pracy oraz świętowania. W domu na świat przychodzili dzieci i tu żegnano się z bliskim w chwili ich śmierci. A jak wyglądało życie w Pławskim domu skupiającym pod swoim dachem wiele pokoleń? Podczas zajęć opowiemy o relacjach rodzinnych, podziale obowiązków, warunkach mieszkaniowych. Przybliżymy wybrane tradycje, zwyczaje związane z pracą i świętami w dawnej wsi. Nasze opowieści ubarwią wspomnienia mieszkańców Pława.

Zanim powstała Stalowa Wola...

(szkoły podstawowe, gimnazja, szkoły ponadgimnazjalne)

Lekcja przybliży uczniom zamierzchną i mało znaną historię istniejącej kilkaset lat wsi Pławo, obok której w latach 30. XX w. wyrosła Stalowa Wola. Poznajemy genezę powstania, dzieje nadszańskiej wioski i losy jej mieszkańców na przestrzeni wieków. Zwiedzającym wystawę zostanie również przybliżona specyfika miejsca i sposób życia Pławian, w czasach gdy obok wyrastało nowoczesne miasto.

Architektura mojego miasta

(szkoły podstawowe, gimnazjum, szkoły ponadgimnazjalne)

Lekcja o tym jak zmieniała się architektura miast na przestrzeni XX w. na przykładzie Stalowej Woli i innych miast COP-owskich. Uczniowie dowiedzą się o dawnym budownictwie charakterystycznym dla dawnej wsi Pławo.

Dla dzieci ze szkół podstawowych proponujemy zajęcia w oparciu o makietę *Zmieniam miasto*.

Legendo

(przedszkola, szkoła podstawowa I-III)

Wiele miejscowości w Polsce ma swoje legendy założycielskie, dlatego warto je znać. Lekcja warsztatowa pozwoli uczniom poznać i utrwalić wiedzę o najbardziej znanych legendach polskich oraz dowiedzieć się o legendach dotyczących naszego miasta i okolicy. Uczniowie dowiedzą się także czym cechuje się legenda i czym różni się od bajki czy baśni.

Śladami Pława - wycieczka

(szkoły podstawowe, gimnazjum, szkoły ponadgimnazjalne)

Pławo, jedna z najstarszych osad położonych nad Dolnym Sanem, dziś w świadomości wielu z nas jest tylko jedną z dzielnic Stalowej Woli. Po dawnej wsi pozostało bowiem kilka domów, kapliczek, nieliczne ślady sieci dawnych uliczek, a gdzieś tam stary drzewostan...

Wraz z powstaniem i rozwojem wspomnianego miasta miejscowość, która została do niego wchłonięta, jej zabudowa, tradycje i pamięć o mieszkańcach powoli się zaciera. Wycieczka stanowiąca uzupełnienie lekcji na ekspozycji „Tutaj stał mój dom” pozwoli nam odszukać miejsca (ślady) związane z Pławem i na nowo opowiedzieć historię o nim...

Moje miasto najlepsze na świecie

(szkoła podstawowa kl. I - VII)

Zajęcia odwołują się do historii i tradycji miasta Stalowa Wola. Dzieci dowiedzą się czym jest „mała Ojczyzna” i co określamy tym mianem. Wspólnie z uczniami stworzymy **MAPĘ MAŁEJ OJCZYZNY**, na której wyszczególnimy wydarzenia, ludzi i miejsca, ważne dla naszego miasta i jego mieszkańców.

Genealogie

(szkoła podstawowa kl. I-VII)

Zajęcia, podczas których nauczymy się, jak zrobić drzewo genealogiczne swojej rodziny. Uczniowie dowiedzą się też tego, gdzie odnaleźć i jak pozyskać informacje o swoich przodkach.

W szkolnej ławie

(szkoła podstawowa kl. II-VII)

Na przestrzeni ostatnich 100 lat szkoła w Polsce bardzo się zmieniła. Współczesne dzieci mają kolorowe, wytrzymałe plecaki i ładne ubrania, posługują się zmywalnymi długopisami, kalkulatorami i komputerami. A jak wyglądało życie ucznia na początku XX wieku? Na zajęciach nauczycie się posługiwać liczydłem, dowiedziecie się, czym jest kaligrafia, ale odkryjecie też wiele innych cech szkoły sprzed wieku. Spróbujemy przybliżyć również wiadomości na temat funkcjonowania szkoły w Pławie. W części warsztatowej dzieci i młodzież zapoznają się z zasadami dawnej kaligrafii. Warsztatom towarzyszą ćwiczenia w pisaniu stalówką a nawet gęsim piórem.

W pracowni barwiarza

(szkoła podstawowa kl. I - VII)

Zajęcia rozpoczniemy na wystawie, gdzie dzieci poznają typowe stroje mieszkańców wsi regionu dolnośląskiego, swe tajemnice odkryją przed uczestnikami tkaniny, ornamenty zdobnicze, kolory. Temat barwienia nici i tkanin przez dawnych mieszkańców wsi stanie się punktem wyjścia do rozmowy o kolorze i naturalnych barwnikach, ale też symbolicznie barw i wzorów. Na zajęciach poznamy rośliny barwiarzkie i wykonamy pracę plastyczną, wykorzystując min. stworzone przez siebie naturalne barwniki.

Spotkanie przy krośnie

(szkoła podstawowa kl. IV-VII, gimnazjum, szkoła ponadgimnazjalna)

Od małego ziarenka do lnianego płótna. Historia uprawy, zbioru, przedzenia i tkania lnu przedstawiona zostanie w oparciu o wybrane eksponaty. Dowiedziecie się też, czym jest bidło, czółno czy przęślica. Praktyczną częścią zajęć będą warsztaty, podczas których przybliżymy technikę tkania oraz wykonamy na niewielkich krosnach oryginalną pamiątkę z naszego muzeum.

Reportaż o Stalowej Woli

(gimnazjum, szkoła ponadgimnazjalna)

Warsztaty reporterskie pozwolą uczniom dowiedzieć się czym jest reportaż i dlaczego praca reportażysty jest ważna we współczesnym świecie. Zostanie przedstawiona sylwetka Melchiora Wańkowicza oraz jego dorobek z analizą tekstu dotyczącego powstania Stalowej Woli.

